СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 35. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 13 лютого 1933.

VOL. XLI. No. 35. Jersey City, N. J., Monday, February 13, 1933. THREE CENTS.

ЗА ПРИСПІШЕННЯ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКІЙ УЧАСТИ У СВІТОВІЙ ВИСТАВІ

НЮ ЙОРК. — Треба негайно приступити до збірки дальших жертв на будову українського павільону на Світовій Виставі Поступу в Шікаго та на влаштування самої вистави. Треба надіятися, що дієцезії, запомогові організації, парохії, громади, товариства та преса пороблять усі заходи, щоби така збірка на допомогу виставі була зібрана. І треба ту справу рушити діяльним одиницям на місцях, бо від їх активности буде наділі залежати вислід збірки.

До такого заключення дійшли громадяни, що були скликані представниками Українського Виставового Комітету в Шікаго на наради, які відбулися 10 лютого в галі Українського Народного Дому в Ню Йорку.

На наради прийшли 50 осіб з Ню Йорку й околиці. Були це одиниці, котрі беруть активну участь у громадськім життю. Комітет з Шікаго бажав вислухати їх опінії в справі потреби організування допомогової акції для Вистави.

Реферували з боку Виставового Комітету д-р Мирослав Сіминович і п. Михайло Белеґай. По рефератах була оживлена дискусія. Не було ніякого голосу проти Вистави, ні проти допомоги Виставі. Між присутними були громадяни ріжних політичних і релігійних переконань.

СЕНАТОР КРИТИКУЄ СЕНАТ.

ВАШИНҐТОН. — М. М. Лоґен, сенатор з Кентоки, каже між іншим про сенат таке:

Сенат повинен бути найбільшим законодатним тілом і найбільшою силою. Але так не є. В сенаті витрачують час на дискусії над дрібними, несуттевими справами. Нема в нім злодіїв, але є повно демаґоґів, себто таких людей, котрі, обстоюючи якусь справу, роблять це в першу чергу з точки власної користи.

У сенаті не повинні сенатори думати про свій власний стейт, а тільки про цілість держави. Але в практиці так не є. Тому важко перевести в сенаті справу, яка є конечна з огляду на загальне добро. Публика має також недобру опінію про сенаторів. Вона думає, що вони жиють з наживи. Та за те треба винувати не тільки публику, але й сенаторів, бо вони обіцюють підчас виборів золоті гори, наговорять цілу купу дурниць, а коли потім не можуть, річ ясна, цього виконати, публика має враження, що певно їх уже хтось підкупив. Сенатори ратують себе перед виборцями дуже часто в той спосіб, що ставлять внесення на ріжні видатки, а разом з тим голосують проти збільшення буджету. Це є демаґоґічне поступовання.

РАТУЮТЬ НЕДВИЖИМОСТИ.

НЮ ЙОРК. — Овен Д. Йонґ вийшов з пляном ратування задовжених нерухомостей. Щоб облекшити морґеджові тягарі в Ню Йорку, основано „Ріелті Стабілізейшен Корпорейшен" з капіталом у сумі 10,000,000.

ВІДДАЄ ХУТІР ДЕРЖАВІ.

МЕКСИКО СІТИ. — Плютарсо Каєс, названий в Мексику „залізною людиною", подарував державі ціле своє зразкове господарство, яке він вів на чудовім хуторі „Санта Барбара", положенім недалеко столиці. Отсей хутір побудував він для своєї другої жінки, яка була великою красавицею, а яка померла по двох роках співжиття.

По її смерти Каєс уже більше не заглянув на хутір. Тепер відступив його державі для школи, як треба вести зразкове господарство.

СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ ЗЛУКИ З РЕПУБЛИКАНЦЯМИ.

НЮ ЙОРК. — Републиканці, орґанізуючи боротьбу проти Тамані Гол і бажаючи поставити свого кандидата на мейора міста, хотіли втягнути соціялістів до ґрупи, яка є проти Тамані Гол. Та соціялісти відмовились від такого обєднання. Нормен Томас, соціялістичний провідник, заявив, що нема ріжниці між републиканцями й демократами. А наділі, казав Томас, републиканська партія як цілість є ще гірша від демократичної. Соціялісти повинні держатися, на думку Томаса, тільки своєї партії й своєї програми.

ДЕРОВ В ОБОРОНІ ВБИВНИКА.

РАКФОРД (Ілінойс). — Обороняючи 17-літнього Роселя Мек Вилиємса, засудженого двома навоpотами на смерть, славний адвокат Кларенс Деров говорив таке:

За злочин не треба обжаловувати малого хлопця, а цілу суспільність, батька, матір, словом усіх, котрі нічого не роблять, щоби такі злочини не повставали. Замісць посилати злочинців на електричне крісло й там палити їх тіло, краще застановитися над причинами, які спонукують людей до злочинів. Люди люблять пімсту і називають це справедливістю.

ЛІҐА НАЦІЙ СТАРАЄТЬСЯ ПРИПИНИТИ НАСТУП ЯПОНЦІВ.

Комітет девятьнацятьох, який розглядає справу далекосхідного конфлікту, заявився рішучо проти наступу Японії на Джегол. Японський представник при Лізі Націй заявив, що Японія буде робити те, що відповідає її інтересам.

НОВИЙ РЕКОРД ЛЕТУ НА ВІДДАЛЬ.

До Волфіш Бей (південна Африка) прилетів англійський літак, який перелетів без перестанку з Анґлії віддаль 5,341 миль. Це 300 миль довший перелет від дотеперішних осягів. Літак перебув у повітрю 57 годин і 25 хвилин.

НОВИЙ РІК НА ДАЛЕКІЙ ПІВНОЧІ.

В далеких пустарях північної Канади, де так легко затрачується поняття часу, обходять Новий Рік неменше врочисто як у нас, хоч, що правда, в більш оригінальний спосіб.

Індіяни й Ескімоси в день Нового Року вбираються в найкращу одежу, жінки в чорні дешевенькі строї, мужчини в одежу ясних і крикливих красок. Жінки забирають з собою ще й дітей, котрі несуть у мішках на плечах, і так гуртом відвідують білих переселенців, звичайно торговців шкірами, поліційні стації і склепарів. Желають їм і взаїмно собі, щоби було багато ведмедів, вовків та іншої дичини, якої шкіри є одиноким жерелом їхніх доходів. Білі поселенці обдаровують новорічних гостей солодощами і тютюном, після чого врадувані Індіяни й Ескімоси вибивають гопака кругом домів білих і гучно стріляють.

ВЧЕНИЙ, ОШУКАНЕЦЬ ЧИ АВАНТУРИСТ?

Чотири дні тревав у Парижі процес проти сина колишнього професора львівського університету, Дуніковського. Його обвинувачують у розтраті міліона франків, які він дістав від акційної спілки, що повірила у його успішну працю над винаходом золота. Довгі місяці Дуніковський сидів у слідчій вязниці, світ чекав на його експерименти, які він усім обіцював, як обіцює і досі на розправі, нічого не доказавши. На розправу покликали знавців, які катеґорично заявили, що Дуніковський нічого не відкрив. Оборонець Дуніковського пробував піддати в сумнів голос знавців, з яких деякі буцімто належали до ошуканого товариства для експльоатації золота. Дуніковського випустили покищо на волю; присуд буде виданий за які два тижні. Серед поділених думок про ролю Дуніковського найчастіше надибуємо дилему: вчений, ошуканець чи авантурист.

АРҐУМЕНТ ФІНЛЯНДСЬКИХ СЕЛЯН.

В одному фінляндському селі збунтувалися селяни проти вантажних авт, які перевозять матеріял для будови державної дороги. Дорогу будує уряд, щоби дати заробити безробітним. На це селяни відповідають, що при такій меті не повинен уряд уживати авт, коли селянські вози та коні стоять бездільно.

ВИКРИЛИ ВЕЛИКУ ДРУКАРНЮ ФАЛЬШИВИХ БАНКНОТІВ.

В місцевости Алмавіл, в провінції Квебек, поліція викрила велику друкарню фальшивих банкнотів. В друкарні можна було друкувати 5-долярові, 10-долярові та 20-долярові банкноти з написом Роял Бенк оф Кенада, а також 10-долярівки американського Федерал Резерв Бенк. У звязку з викриттям друкарні арештовано Чарлса Блекборна та Армана Ґаньова. Блекборна оскаржено за друкування фальшивих грошей, а Ґаньона за те, що мав фальшовані гроші. Оба вони заявляють себе невинними.

ЖЕБРАКИ ПОБИЛИ ЧОЛОВІКА.

52-літній Роберт Джанставн з Вінніпеґу переходив собі спокійно ріг улиці Генрі і Марта, аж тут нараз до нього підступили 4 жебраки й попросили його, щоб дав їм грошей на перекуску. А коли він відмовився, жебраки кинулись на нього, добре покалатали його й утікли. Коли пізніше Джанставна спостережено, він лежав тяжко побитий на хіднику вулиці. Його негайно завезла поліція до шпиталю. Жебраки розбили йому ніс, дуже покалічили й потовкли лице й мабуть надщербили кістку в лиці. Однак йому не грозить ніяка небезпека. Є надія на скоре видужання. Напасників не зловлено.

ПОСТРІЛЕНИЙ У ВЛАСНІЙ ХАТІ.

Іван Одокійчук, фармер з Ґардентон, Ман., дістав кулю в плечі у власній хаті від якогось незнайомого чоловіка, але є надія на його вратування. Його забрано до шпиталю у Вайта.

Одокійчук пішов спати з вечера, але не замикав дверей. Коло пів до 11 почув, що хтось чужий ходить по хаті, а коли хотів довідатися, хто це, дістав в плечі кулю з револьвера. Одокійчук знайшов у собі ще настільки сили, що покликав сусідів, які дали знати до поліції.

ПЕРЕПЛИВ ОДИНЦЕМ З АВСТРАЛІЇ ДО АМЕРИКИ.

З Сидней, в Австралії, переплив до Сан Педро в Каліфорнії на 18 стіп довгім човні Ф. Ребел, відбувши 8,000 миль дороги. Відважний моряк плавав по безмежних водах Спокійного океану сам один. З Америки думає він у той сам спосіб переплисти Атлянтійський океан і причалити до Литви. Ребел є Литовець і моряком ніколи передше не був. Зі штукою плавби познакомився на протязі трох тижнів з підручників. Товчком до тої очайдушної плавби була дівчина, яка його відкинула, бо вважала його нездарою. Щоби показати, що він ним не є, Ребел рішився на очайдушне підприємство.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ З САРАНЧЕЮ.

Ентомольоґи Мінесоти та Північної Дакоти заповідають, що цього року є можливість нової язви саранчі (коників) і взивають до скорої праці, щоб не допустити до шкоди. Саранчі сподіваються також у західних провінціях Канади і роблять проготування, щоби її відповідно стрінути.

НАЛОЖИВ ЛАПКУ НА ЗЛОДІЇВ, АЛЕ САМ ЗГИНУВ ВІД НЕЇ.

Жив собі на фармі в місцевости Онарга, Іліной, 50-літній Лі Марґрі, якому злодії закрадали кури з курника. Вкінці Марґрі обурився й наставив лапку на злодіїв. Він привязав у курнику набиту рушницю й привязав один кінчик мотузочка до язичка рушниці, а другий до дверей курника. Ця лапка була так уставлена, що коли би злодій отворив двері, то потягнув би мотузочком за язичок і рушниця мала вистрілити прямо в нього. Хитра була лапка, однак в ночі злодії, здається, заспали й не прийшли, а самий майстер лапки призабув за неї. Відчинив рано двері до курника, а рушниця бахнула прямо в його ліву ногу вище коліна. Його негайно забрано до шпиталю й відтято ногу, однак він так був обезсилений упливом крови й переляком, що помер.

ДУРИВ, ТА НЕ ЗДУРИВ.

Дурив, та не здурив Василь Іванко в Мус Джьо, Саск., допомогових урядників. Бачучи, що інші люди дістають від уряду допомогу з причини безробіття, він вибрав з банку своїх заощаджених 500 долярів на посвідчений чек і сховав його, а відтак подався за допомогою. Коли його питали, чи не має грошей у банку, він сказав, що ні. Допомогу дістав і діставав її правильно, поки не дійшов до суми $98.42. Тоді виявилося, що посвідчений чек він вложив по шістьох місяцях до іншого банку. Справа пішла до суду. Іванко був приневолений заплатити 50 долярів кари і звернути $32.30, третину одержаної допомоги, яка припадала на рахунок міста.

„РОЗКУРКУЛЕННЯ" НА КУБАНІ.

В одній кубанській станиці рішив станичний совіт сколективізувати майно „куркулів". Спеціяльна комісія прийшла до старця Шкоруби і заявила:

— На основі ліквідації куркульства ви арештовані!

За дверима крикнула козачка.

Старець глядить мовчки в огонь.

— Збирайтеся! — приказав предсідник комісії.

Заметушилися невістки Шкоруби.

— Забирайтеся!

Шкоруба махнув рукою. Він скоро встав, схопився стола і кинувся до дверей.

— Стій!

Але двері же за ним замкнулися.

— Тримайте його!

Сива, непокрита голова Шкоруби мелькнула в садку. Розярений старий Шкоруба розбивав вулиї. Один вже розбитий. На примерзлій ялинці з гнівним гудінням розсипався рій, обнятий лютим морозом, умирали пчоли. — („Правда", 27. 12).

СВІТ ІДЕ ДО БОЖЕВІЛЛЯ.

В протягу четвертини століття цілий світ збожеволіє, каже д-р Деслож, ген. медичний директор шпиталів для божевільних у провінції Квебек. „Населення наших шпиталів для божевільних, — каже він, — зростає з року на рік, однакож поза шпиталями є далеко більше божевільних ніж у шпиталях".

НА УКРАЇНІ НЕМА ЗЕРНА ДЛЯ ПОСІВУ

БОЛЬШЕВИКИ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ ГОЛОДНЕ НАСЕЛЕННЯ ЗА НІБИТО ПОХОВАНЕ ЗЕРНО.

МОСКВА (СССР). — Завжди прихильний радянщині кореспондент ґазети „Ді Ню Йорк Таймс", Дюранті, подає, що большевики не зможуть виконати в біжучому році своїх весняних плянів посіву. На перешкоді цьому стоїть брак зерна для посіву. Не зважаючи на всі репресії проти населення на північному Кавказі, большевики змогли виконати програму збирання з населення збіжа лише на 15%, а на Україні на 31%. Крім того посівного зерна майже зовсім нема, бо населення ще весною зїло те, що було призначене на насіння.

Тепер перед самими весняними роботами виявилося, що нема зерна на посів. Большевики знову плянують ріжні способи „випомпування" з населення зерна, гадаючи, що селяни ще мають приховане зерно. Та сам Дюранті думає, що населення дійсно не має збіжа, бо зголоду поїло все, що мало. Загальний урожай у Росії минулого року був не злий, а тому кореспондент „Таймса" дивується, чому влада не привезе на Україну та на північний Кавказ насіння для посіву з інших частин радянщини. Разом з тим Дюранті признає, що місцеві радянські апарати цілком здезорґанізовані й не мають сили змусити населення виконувати радянські пляни, хочби воно й мало до цього засоби.

ГІТЛЕР ОГОЛОШУЄ ВІЙНУ ДЕМОКРАТІЇ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Гітлер перший раз, як канцлер, виступив на масовім мітинґу соціялістів-націоналістів, головою партії яких він лишається далі. Гітлер рішучо критикував демократизм і парляментаризм, протиставляючи їм індивідуалізм. Свою промову він закінчив тим, що має жити або Німеччина, або марксизм.

Гітлер рішучо заявив, що поки він буде жити, так довго буде боротися проти демократизму й парляментаризму. Притім заявив, щоб не поспішати осуджувати його працю, поки її наслідки не виявляться. Принаймні треба чотири роки, щоб наслідки його праці й політики означилися.

ШЛЯЙХЕР ВІДХОДИТЬ ВІД ПОЛІТИКИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Стан здоровля бувшого канцлера Шляйхера такий, що він не може тепер брати активної участи в політиці. Шляйхер відійде найменше на рік від усякої політики й можливо поїде довкола світа. Довголітня праця над збудуванням німецької републиканської армії та позакулісова політика дуже підорвали його сили, а короткий час канцлерства, коли він побачив, що його не підтримують ті, на чию допомогу він сподівався, остаточно підорвав його сили.

ВИБУХ ҐАЗУ ВБИВ 100 ОСІБ.

НОЙКІРХЕН (Німеччина). — В місцевій фабриці виробу заліза вибух найбільший ґазовий збірник. Вибух убив більше як 100 робітників і 1,000 покалічив. Між ними є кількасот тяжко покалічених.

Вибух був такої страшної сили, що потряс усіми домами Нойкірхена, а по ріці Райн вибух було чути на 250 миль.

ІТАЛІЯ ПРИНЯЛА ФРАНЦУСЬКОГО ПОСЛА ЗИМНО.

ПАРИЖ (Франція). — Тут велике враження зробило те, що італійський уряд і премієр Мусоліні дуже зимно й формально приняли нового француського посла, Жувенеля. Дехто думає, що після такого приняття амбасадор уступить з Риму.

Французи пригадали, що недавно італійський суд засудив француського професора за шпіонажу на користь Юґославії, а тому думають, що той процес був лише підготовкою до такого приняття посла. Італійський амбасадор у Парижі відвідав премієра-міністра Деладе, щоби спростувати чутки, нібито Італія, Угорщина й Німеччина недавно підписали воєнний союз.

Всі звертають увагу на те, що з приходом у Німеччині до влади Гітлера Італія почала зимніше ставитись до Франції, з якою вона має багато суперечностей на Балканах та в Африці. Франція старається тепер у Лізі Націй зєднати до себе симпатії малих держав.

КОНФЛІКТ МІЖ ЛІҐОЮ И ЯПОНІЄЮ ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ.

ТОКІО (Японія). — Урядові кола гостро критикують рішення Ліґи Націй в манджурській справі та виступ комісії девятнацятьох проти наступу Японії на Джегол. Японія тепер остаточно рішила покинути Ліґу Націй, вичікуючи лише відповідної нагоди. Разом з тим у Манджурії буде далі провадитись політика, яку Японія накреслила вже давно.

Японці сподіваються, що моральна підтримка Ліґою Націй Китаю приведе до китайсько-японської війни.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1858.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТРЕБА НОВОГО ВИЗВОЛЬНИКА

Абрагам Линколн, котрого уродини сьогодня святкуємо, здобуває собі чим далі тим більше признання за доконане ним велике діло визволення Муринів. А яке велике це діло, пізнати найкраще по тім, що ще сьогодня в столиці краю, у Вашинґтні, вдалося щойно по великих трудах добитись Муринам того, щоби їм дозволено на один день вступ до театру, в якім грають голосну штуку „Ди Ґрін Пестюрс", в якій представлено життя і світогляд Муринів. Компанія, яка виставляє ту штуку, заробляє великі гроші по всіх містах Америки, але Муринам важко побачити штуку за гроші, бо білі відмовляються сидіти в театрі разом з Муринами. Отже заряд театру відмовляється впускати Муринів до театру, а влада проти цього не виступає.

Колиж іще тепер панують такі відносини в Америці, то щож то було в тих часах, коли Линколн підняв клич, що не може розвиватися край, у якім одна половина є свобідною, а друга — невільницькою. І тому, що Линколн, свідомий великих труднощів, взявся з цілою енергією й посвятою до їх поборення, що зрушив цілий край, що навіть підняв брата на брата, він є таким великим. Бо зарисикував усім задля великого ідеалу свободи, виходячи з того заложення, що свобода є передумовою великої майбутности американського народу.

Особа Линколна вибивається особливо високо саме тепер, у часах небувалої економічної кризи. Цеж переживаємо в Америці часи, які певно можна порівнати з часами невільництва, визиску і нужди чорних невільників. Ріжниця настала тепер хіба щодо цього, що число тих невільників далеко більше та не є вже обмежене до чорної шкіри. Маємо тепер і білих невільників. Бо що це значить, коли говоримо про 12,000,000 безробітних, коли яких 30,000,000 людей голодують у краю, де є всього забагато, коли в одні тільки Ню Йорку жиє який міліон людей з прошеного хліба, коли відбирати собі життя з голоду і матеріяльної скрути являється буденним явищем? Цеж відносини, які не є нічим гірші від невільництва. І тому, згадуючи за ті відносини, новітні невільники, шануючи память Линколна, цілком певно мріють про те, щоби зявився новий Линколн і визволив їх з нової неволі. Але він може прийти, або й ні. Тому можна робітникам думати про нового Линколна, але заразом треба їм організуватись і сталити свій власний розум, щоби можна було знести нову неволю власними силами.

„СТАЛІНІЗМ" В УКРАЇНСЬКІЙ НАУЦІ ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ

Philosophia est ancilla theologiae (фільософія є служниця теольоґії — богослов'я) — так проголошувала католицька церква майже до кінця 18 віку. Всю наукову роботу церква поставила була під свою контролю. Ученим дослідувачам приказувано вірити так і вчити того, з чим вони не могли погодитись зі становища своєї науки. За незгідність з догмами церкви свята інквизиція палила на кострах таких визначних фільософів, як Італієць Джордано Бруно, примусила славного італійського вченого Ґалілео Ґалілеї відректися й проклясти як „чортове підущування" те, до чого він дійшов шляхом довголітньої наукової роботи: що земля крутиться навколо сонця. Здавалось би, що в двацятім столітті вже не знайдеться країна, в якій би не було свободи науки. Бож тільки свобода наукового досліду дає запоруку поступу культури.

Але, на жаль, середновіче з його сліпим фанатизмом ще не минуло в деяких державах. Не було вільної науки в царській Росії, але наслідники самодержавного режиму — большевики — пішли ще далі. Царська Росія, хоч гнобила вільну думку, то всеж перед культурним світом хотіла показати, що нібито воля науки в Росії є. **Комуністи відкидають свободу людської думки й науки в засаді.**

Правдива наука не визнає в своїй области ніяких доґм. У науці вільно критикувати все; тут іде вічна боротьба думок і поглядів, бо тільки з боротьби протилежних думок виходить на яв правда.

Зовсім іншого погляду додержуються російські комуністи. Вони уявили собі, кажучи нашим народним виразом, що їм пощастило „взяти Бога за бороду": вони створили собі кумир, святощі з Леніна й тільки його погляди, його думки визнають за правильні. Хто думає інакше, того вважають за „еретика", за людину з „ухилами від марксо-ленінської науки", й такому нещасливому хоч крізь землю йди в Сталіновій державі. Звичайно, кости великого ученого й борця за свободу науки, Карла Маркса, мусять перевернутися в гробі в Льондоні, де його поховано, при каждій спробі російських леніно-сталінців прикрити свій деспотизм його авторитетом. Але мертві не можуть протестувати; „мертвим тілом хоч тин підопри", кажуть на Україні. Тож вільно російським большевикам покликатися на Маркса, хоч їхні предки — це Тамерляни й Чінґізхани.

За життя Леніна ще була деяка свобода науки. Але з приходом до влади Сталіна, цього малоосвіченого, тупого й бездушного фанатика, науці прийшов кінець. Погляди Леніна й свої власні думки Сталін проголосив за **догми. Догма** — це та правда, яку церква вважає за щось непомильне, в чому віруючій людині гріх сумніватися. Почитайте радянську пресу, то й побачите в ній догми: „шість точок товариша Сталіна", промови самого Сталіна, в яких аж кишить від виписок з творів Леніна. Так тільки сектанти-євангелики в дискусіях цитують біблію.

Сталінці визнають за наукове доказане, що світ складається лише з матерії й що не має ніяких духових первнів, яких не можна булоб вивести від матеріяльних. Вони вважають, що в людині відбивається на кождім її кроці, при кождій діяльности, її клясове походження, а тому й науку намагаються зробити слугою кляси, чи лише сказати, своєї **комуністичної касти.** Науку вони ставлять на послуги своєї диктатури. Що з цього на міру виходить, покажемо на прикладі з радянської України.

Як відомо, після провокаційного процесу так званої „Спілки Визволення України" весною 1930 року, коли большевицький суд засудив визначних співробітників Української Академії Наук з С. Єфремовим на чолі, настали чорні дні для української науки. Большевицька диктатура після засуду українських учених поставила собі ціль — „реформувати" Українську Академію. В тій цілі виселено з України великого українського історика Михайла Грушевського, для того щоб примушено засланих українських учених приняти в число „академіків" відомих чекістів і грабіжників України, як Шліхтер, Затонський, Скрипник та інші комуністи, хоч ці панки не мають ніяких наукових заслуг. Але це байдуже, бо вони зате знають добре догми Леніна й Сталіна та інших „святих" комуністичної церкви.

Два роки після харківського процесу мовчала „скомунізована" Українська Академія.

Нарешті вийшло 1—2 число історичного органу „Україна" в Київі, 1932 року. Це має бути продовженням того двомісячника, що його видавав передтим М. Грушевський. Але яка ріжниця в іменах, у змісті і в тоні! Українська незалежна наука ніколи не говорила такою рабською мовою, як це бачимо в відновленій „Україні". На першім місці редакція „України" заявляє:

„Наше перше й основне завдання полягає в тому, щоб, подаючи надалі наукову історичну продукцію, відбивати роботу, що її переводить II відділ на користь соціялістичному будівництву, відбивати ті процеси перезброєння в напрямі до марксо-ленінської науки, що відбувається тепер на терені ВУАН серед широких кол радянських істориків на Україні...

„Редакція журналу ставить собі завдання згуртувати академічну громадськість навколо „України" й поставити журнал на належну височінь..., подаючи всебічну допомогу тим, що порвали з буржуазною ідеольогією і прямують до науки Маркса-Леніна-Сталіна".

Що ця заява не даремно стоїть надрукована в новому журналі, переконуємося з дальшого змісту часопису. Аджеж на першім місці нової „України" видруковано лист **Сталіна** до редакції „Пролетарская Революція", писаний ще 1930 року, під назвою: „Про деякі питання історії большевизму". „Сталінова наука"! Нічого не зробиш... Цей лист має бути дороговказом і загрозою для вчених і на Україні. Сталін протестує в свому листі проти статті комуніста Слуцького, який писав у московськім місячнику „Пролетарская Революція", що Ленін не мав певних вироблених поглядів на II. Соціялістичний Інтернаціонал перед світовою війною, що він тоді ще не був закінченим большевиком. Сталін обурений, що Слуцький ставить під сумнів **„аксіоми"** (догми) **большевизму".** Всіх учених-істориків, які опирають свою працю на фактах і документах, Сталін згорда називає **„архівними щурами"**, що вірять „паперовим документам". Зміст листу такий, що наука має служити комуністичній диктатурі, а не шукати правди.

„Сталінізм" запанував в українській науці. Отож П. Киянниця в „Україні" нападає Грушевського за те, що він обстоює „самобутність (самостійність) українського народа" (ст. 80). „Науково" доказується в „Україні", що Єфремів, Грушевський, Гермайзе та інші дійсно вчені Українці — це вороги українського народу. Боляче читати, як молодий історик Л. Окиншевич, ученик Грушевського, намагається вчити старого українського історика „наукової Ленінової методи"... Відомо, що Слуцький, на якого нагримав Сталін, скінчив життя самогубством, зі страху перед диктатором, а може й тому, що не хотів „каятись". Але отсі писання „істориків" у відновленій „Україні" гірші за самогубство: вони нищать душу і думку українського народа.

Б. Г.

НЕВДОВОЛЕННЯ СЕРЕД ФАРМЕРІВ

Серед фармерів у західних стейтах діються такі річи, що дехто вже навіть говорить про фармерську революцію. Хоч такий висновок не видержує критики, то всетаки ситуація в фармерських стейтах має без сумніву багато елементів передреволюційного стану.

Найбільше значною з тих признак є зорганізований непослух супроти правно встановлених урядових органів. У деяких околицях фармери усунули ці органи й самі стали виконувати урядові функції. В інших околицях фармери заняли супроти уряду становище повної рівнодушности, гейби хотіли сказати урядови: ви собі робіть, що хочете, а нас це що обходить? Назовні це нібито краще відношення від першого, але люди, які приглядалися революційним зривам, знають добре, що назрівання революційних настроїв усе проявлялося якраз цими двома познаками: визовом супроти уряду зі сторони одних людей та повною байдужністю до уряду зі сторони інших.

Та всетаки хочби приняти існування революційного підкладу, до фармерської революції далеко. Фармери з собою ще замало зорганізовані. Вони ще занадто індивідуалісти, і через те нема навіть підкладу до такої організації. Зрештою, вони певно відчувають безнадійність революції проти новочасної держави. Освалд Ґарисон Вилард, редактор тижневика „Нейшен", говорив недавно в Бостоні якраз про це питання. Як доносять газети, він думає, що часи революцій уже минули, бо уряд збирають у своїх руках кольосальну промислову силу, якою вони можуть революцію душити. „Модерні інструменти й методи війни, передовсім бездротний телеграф, отруйний газ, тенки, літаки, модерна артилерія, машинові кріси — все те скріпило силу тих, які є при владі", говорив він.

Та, не зважаючи на те все, населення таки може бути доведене до такого стану очайдушности, що зірветься проти всесильного уряду. Правда, уряд може побідити, а відтак подиктувати умови по свому бажанню, але це не буде вирішення справи, бо невдоволення лишиться далі, і воно, навіть завзято душене, буде тліти, поки знову не зірветься до вибуху. Суспільність, яка таким способом полагоджує справи, не може жити мирно, ні в порядку, а про вдоволення й щастя таких людей нема вже що й говорити. Справа може бути вирішена тільки розумним способом.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЛОРЕЙН, О. Тов. Укр. Нар. Союза, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеться 19 лютого, в годині 1-ій пополудни. Напоминається всіх членів, щоби явилися н амітінгу, бо є важні аправи до полагодження. — Мих. Шевчук, писаб.

ЗІГЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 377, повідомляє всіх членів, що на мітінгу 15 січня вибрано слідуючий уряд на 1933 рік: Мих. Пашко з Вокнер, Ілл., предс.; С. Гнатишак з Зіглер, кас.; Мих. Гр. Олексяк, рек. секр.; А. Баліґроцький, заст. предс.; Я. Мигелич, з В. Френкфорт, оглядач хорих і Мих. Пашко з Вокнер, оглядач хорих. Котрий з членів не явиться хоч раз на 3 місяці на збори заплатить кару мить до 48 годин рек. секретаря, стратить 50 ц. Захорівший член, коли не повідоправо до хорої запомоги після статута стор. 163, параграф 406. Місячні мітінги будуть відбуватись в трету неділю по першім в тім самім місці. Слідуючий мітінг відбудеться в неділю, 19 лютого, в годині 1.30 пополудни в Мих. Олексяка, 6 Орчард ул. — М. Пашко, предс.; С. Гнатишак, кас.; М. Гр. Олексяк, рек. секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що ухвала вже перейшла і вже багато членів свої старі грамоти виміняли на нові. Тих членів, котрі мають намір виміняти, проситься прийти на мітінг або впрост зголоситися до секретаря і принести свої старі грамоти. Слідуючий мітінг відбудеться 19 лютого, в годині 1-ій пополудни. На тім мітінгу буде вибір делегата на слідуючу конвенцію, тому проситься всіх членів конечно прибути. Довгуючих членів проситься бодай по трохи сплачувати свої залеглости. — Мик. Тильович, предс.; Мих. Кульчицький, кас.; Василь Голдак, секр.

КЕМПБЕЛ, О. Тов. оСкіл, від. 218, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 лютого, в год. 3-тій попол., в У. Н. Домі на Ґордон Еве. Обовязком кождого члена і члениці є бути присутним на мітінгу, де є багато відділових справ до полагодження. Будеться також вибирати делегата на конвенцію. — Мих. Стахура, предс.; Ф. Кузенко, секр.; Д. Стецьків, кас.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Василія Великого, від. 214, подає до відома всім членам, що на річних зборах 21 січня вибрано слідуючий уряд на 1933 рік: Іван Фітель, пр.; Андрій Циган, заст.; Іван Паславський, фін. секр.; Стефан Завадовський, заст.; Гнат Березовський, кас.; Василь Зеліско, заст.; Олекса Сава, Стефан Семерак і Петро Червоняк, контр. комісія; Павло Коваль, Конст. Гвоздь і Дмитро Березовський, надз. хорих. Мітінги будуть відбуватися в трету суботу по першім під ч. 29 С. Галстед ул. Слідуючий мітінг відбудеться 18 лютого. — Ів. Фітель, предс.; Гнат Березовський, кас.; Іван Паславський, фін. секр., 5026 S. Keeler Ave., Chicago, Ill.

ЮНҐСТАВН, О. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 19 лютого, в годині 1-ій пополудни, в гали Народ. Помочі, 525 Вест Райен Еве. Проситься членів прибути на час, бо є справи до полагодження і вибір делеґата на конвенцію. Хто це з членів бажав би виміняти стару грамоту на нову в нових родах, то проситься принести стару грамоту на збори. На цих зборах будуть відчитані ухвали з річних зборів. Котрі члени не будуть на тім мітінгу, будуть карані. — Теодор Нановський, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 19 лютого, в годині 12.30 в полудне, при 1944 Вест Ірі Стр. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг, бо є дуже важні справи. Буде вибір делеґата на конвенцію і вибір заряду до балю, котрий відбудеться того самого дня в 6-тій годині, тому проситься членів прибути на мітінг в означений час. — І. Магас, пр.; Н. Читвіцський, секр.

Михайло Козирев.

МАШИНА

(Большевицьке оповідання).

Ми, слава Богу, не в Америці живемо. Ми до електричних крісел не додумались — на звичайних сидимо. В нас навіть якийнебудь телефончик і то вже культура. Дехто навіть не хоче ним користуватися: то занятий, то панночка спить, то висловиться, як не ялося. Для нас і така культура не підсхжа.

Підсоння, чи що інше? Не знаю. А то часом аж сором для культури.

Директор наш, наприклад:

— Цікаву, каже, штуку в Америці придумали. Телефонограф. Знаєте, що це таке? Ні, не знаєте. Американське механічне приспособлення для директорських розмов. Машина така. Ось нам завести би!

Докладно все обяснив, як в Америці обходяться з такою машиною. Сидить, скажемо, директор у свому кабінеті й без тієї машини мусить що хвилини кричати возному:

— Іванов, — наприклад — покличте Никифорова.

Возний біжить за Никифоровом на шестий поверх — телефон, самособою, не функціонує. Никифоров із шестого поверха біжить до директора на другий:

— Що прошу?

Директор йому каже:

— Никифоров, ви не забули мене в список на дрова поставити?

— Якжеж забути, що ви?

А за хвилину директор знову до возного:

— Іванов! Покличте Сидорова прошу!

Сидоров прибігає з восьмого поверха. А поки за Сидоровом бігали, директор успів забути, чого кликав.

— Не памятаю, — скаже — прийдіть за пів години.

Якжеж діловитій людині не забути? Забув!

Сидоров біжить знову на шестий поверх, возьний його на сходах здоганяє:

— Верніться. Кличе! Директор, показується, пригадав собі:

— Ми вас, Сидоров, від першого звільнюємо.

Сидорову, розуміете, жижки трясуться, пика скривилася. Говорить дуже огидливим голосом:

— Якжеж так? А за віщо? Таж я...

Чиж легко директорові вислухати таку бесіду? Таж він, Сидоров, може поганими словами вилаятися! Неприємно директорови.

А в Америці зовсім не так. Там сидить якийнебудь такий міліярдер Смит Премієр і ніяких пик не бачить. Приказує машині, машина приказ записує й усе не довго. А потім підходить до машини такий американський службовець Сидоров, а йому з машини міліярдерським голосом:

— Від першого ви звільнені.

Лайся собі останніми американськими словами, а директор не чує. Нема його.

Гарна машина.

Директор наш ночей не спав; чекав коли ця машина прийде. І ось прийшла. Розібрана. Приходить майстер.

— Зложиш?

— Що ви, будь ласка, ми навіть самопишучі пера можемо направляти.

Місяці два вовтузився, все складав. Скільки одного спірту вийшло — без проминування, повідає, нічого не вдіємо. Машина загранична, дорога. Цвяшків у ній штук пятьдесять, а про шрубки й мутри не згадувати навіть. А всетаки зложив. Поставив у кабінеті директорові. Директор приїжджає — радіє.

— Нарешті, повідає, й ми маємо заграничну механіку. Не щобудь.

Увесь день у кабінеті сидів і возного не тривожив. Прийде що на думку, зараз у машину:

— Никифоров, не забудьте мене в список на дрова поставити.

— Сидоров, від першого ви звільнені.

— Маріє Петровно, не зайшли би ви до мене вечером попрацювати? Машини можна не брати. Не придасться.

Словом, усі найпотрібніші розпорядки. Сказав у машину та відійшов. А вечером усі ми приходимо до кабінету слухати. Отвираємо, там якісь вальці. Натискаємо ґудзик. Ручкою обертаємо.

Зашипіло щось у машині, закудкудакало. Слухаємо — нічого не розуміємо. Крутимо так, крутимо сяк. Майстра прикликали.

Майстер каже:

— А може вона не розуміє російської мови? Що я тут вино?

До вечора мучилися, так і сяк робили, а до справи не дійшли. Не працює тай кінець.

Вранці приходить директор:

— Все сповнили? Чому Марія Петровна не прийшла?

Ми йому це, ми йому те: не функціонує, мовляв, машина, не бажає по російськи говорити, серединa її, чи що, американська... А він наших слів не хоче брати під увагу:

— Щоби завтра вже було все в порядку!

— А ми щож тут вдіємо? Не наша вина. Приходить він на другий день, ми йому:

— Направили, кажемо, функціонує...

Поставили одного біля кабінету — стій і слухай! Директорові який розпорядок у голову прийде, він до машини. А чоловік за дверима стоїть, слухає, тай на вус мотає тай нам передає:

— Так, мовляв, і так... Щоби все було зроблене.

Директор приходить уранці:

— Зроблено?

— Все зроблено!

Дуже був вдоволений. Радів увесь день.

— Недаром, каже, Америка додумалася. Не даром!

Три тижні так жили. Він у машину за днів говорить, а наші хлопці почерзі під дверми слухають. І директор вдоволений і ми вдоволені. І машина є, і культура, і робота не стоїть. Дуже добре.

Та якось прийшло на думку директорови не впору прийти. Важна справа, чи що, чи попросту примха найшла, — лише він розпорядок дає, а за дверима ніхто не слухає. Забралися всі.

Приходить директор уранці.

— Виконали?

— А ми й не знаємо, як і що. Директор давай кричати. Тут уже нам хоч-не-хоч треба було признатися. То-то було раз! Ще добре, що директор наш не злий. Розповіли йому все попорядку, а він сам розсміявся:

— Чорт з нею, каже, з машиною. Ми й без неї житимемо. Устно даватиму розпорядження.

Устно справді багато вигідніше. Скорість.

— Іванов, покличте Сидорова!

Сидоров біжить що духу:

— Сидоров ви звільнені!

І кінець. Без якоїнебудь машини.

Машина, виходить, і непотрібна. Одна морока. Поставили її в сінях. З сіней на стрих винесли. Зі стриху, щоби не заважала, до комірки. В комірці й досі стоїть, на продаж. Сам директор покупців водить.

— Диви, повідає, яка гарна штука.

Покупці обертають вальці, цікавляться.

— Гарна. В Америці денебудь неабияк вона нашу працю влекшує.

— А що, — повідає директор — купили би? Не пожалуєте.

Покупці головами похитують:

— А навіщо нам? Ми й без неї можемо — в нас не Америка...

І не візьмуть.

Бо й, поправді, навіщо нам вона? В Америці може з неї і є користь, а в нас лише шкода.

Підсоння в нас непідхоже, чи що?

(З російської мови переклав М. Н-ий).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КОГО ВИБИРАТИ ДЕЛЕҐАТОМ.

Члени тепер поважно застановляються над тим, кого тепер вибирати делеґатом. На мою думку, це дуже важна справа, над котрою треба би трошки подумати. Яко бувший делеґат, я ще й до нині не можу забути, як то наші „оборонці" й „опікуни" опікувались У. Н. Союзом, що радили би й три тижні, щоби тільки Батько-Союз платив їм по 10 долярів денно.

Пригадую собі, як то конвенція змарнувала три дні за особисті справи, а це все можна було оминути й багато часу й гроша заощадити, як би члени були собі вибрали делеґатами таких, яких не обходить нічого ні Москва, ні Варшава, які не приходять на конвенцію вилаяти немилих собі урядників чи редакторів, нібито найбільших ворогів українського народу.

Можна би багато добра зробити і багато часу й гроша заощадити, якби делеґатами були вибрані члени, що розуміють добре справи організації, що мають досвід у тих справах, які рішаються на конвенції, що правильно ходять на збори відділу, що забирають голос при вирішуванню Союзових справ, що займають якесь важніший уряд у відділі, що сповняє добре свої обовязки та знов є вибраний на знак признання для його здібности і праці.

Український Народний Союз стоїть тепер перед реформою. Реформа вже ухвалена, але ще не переведена. До її переведення треба розумних урядників по відділах, передусім розумних секретарів. Крім того треба ще буде відповідних ухвал і директив від Конвенції. А хто буде могти краще це виробити, як не розумний відділовий урядник, вправлений, досвідчений, напрактикований своєю довгою роботою?

При виборі делеґатів ми часто даємо голос на людей зі своєї партії, або на людей, котрі є нашими особистими приятелями, або на людей, котрі нам обіцяють гори перевернути на конвенції, або навіть на людей, котрі нас розсмішать. Та це не є добрий спосіб рішати справи організації. Для добра організації треба вибирати таких людей, котрі можуть щось розумного сказати на конвенції, котрі можуть розвязати ті трудні справи, які приходиться розвязувати конвенціям, а котрі при виборі головних урядників не руководяться особистими справами, але знов таки добром Українського Народного Союза. Лиш у такий спосіб ми попираємо добро Українського Народного Союза; а попираючи його добро, попираємо добро себе самих.

Т. С. М.
бувший делеґат на 17. конвенцію.

ТРЕБА, ЩОБИ НАС ЗНАЛИ.

Вже кілька разів за моєї памяти мали американські Українці нагоду показати себе, своє культурне богатство перед іншими народами, своїми співгорожанами у вільній державі Вашингтона.

Я добре памятаю, скільки то було бесіди між американською публикою зприводу приїзду Національного Хору під управою п. Олександра Кошиця. Скільки тоді написались про хор, відки він, що і хто ті Українці, з яких складається хор, де ця Україна, що в ній тепер діється. А вже як почули цей славний хор — от тоді ще більше загомоніли. Це мабуть було перший раз в історії Америки, що Україною почали інтересуватись поза межами політики. Перший мабуть раз заговорили про Україну і її нарід ширші маси американського загалу, коли почули і переконалися, що ті, досі погорджувані европейські емігранти, які звали себе або Русинами, або Ґаліціянами, або Австріяками, мають такі неоцінені скарби, яких їм можна позаздрити.

Я вірю, що тоді неодин бувший Австріяк, Ґаліціянин, Русин почув, що називати себе Українцем — це гордість. Належати до такої нації, яка могла видати з себе цей славний хор, такого прекрасного композитора і диригента, такі чудові пісні — це не тільки не встид, але правдива гордість. Я вірю, що з приїздом Українського Національного Хору на американський континент Україні прибуло багато свідомих, а радше освідомлених від тої пори синів і доньок.

І наша молодь, що виросла серед культури Америки, на яку склались усі здобутки ріжних народів, що сотворили цю американську цілість, почала сміліше глядіти іншим в очі і вище підносити голову, коли в її присутности згадували про Україну й Українців.

Другим кроком вперед був приїзд до Америки пана Василя Авраменка. Він також поширив розголос українського імени по Америці і розбудив національне почування в неодного молодого Українця чи Українки. Він немало причинився своїми прилюдними виступами до поширення цього розголосу між ширшими американськими масами. Нами почали цікавитись крім політиків люди високої культури, духова аристократія, ну й ширші маси.

Тепер нема тижня, щоби десь в котрімсь місті не співали українські хори на радіо, а американські ґазети не згадали прихильно про Українців і їх культурні богацтва. Нас уже в Америці культурно „визнали".

Доказом нашого культурного признання є факт, що Українці зістали запрошені до участи в Світовій Виставі, яка відбудеться в Шікаґо в цьому році. Треба тільки, щоб український загал зумів як слід оцінити це признання і відповідно використати його.

Ми, Українці, рішаємося на все дуже поволи. А бувають хвилі, де треба скоро рішатися і ділати, де це можна пропустити відповідного моменту, який пройде і не вернеться. Коли ми прозіваємо цю нагоду, яку нам дає Світова Вистава, то втрата для цілої української справи буде не тільки дуже велика, але й безповоротна.

Нашим обовязком є постаратися, щоби Вистава конче відбулася, щоби та Перша Українська Вистава була влаштована відповідно до числа українського населення, а потретє, щоби було за що цю Виставу зладити.

Слова злишні; треба діл. Тільки ділами можна доказати, що ми справу розуміємо, що вона нам дорога і що ми всім серцем бажаємо добра нашій Батьківщині.

Юрій Небор,
Шікаґо, Ілл.

НА ДОПОМОГУ ІНВАЛІДАМ.

З виказу жертв у хосен інвалідів Української Галицької Армії за чвертьріче 1932. р. виходить, що зібрано в Америці і Канаді $754.41.

Зі Злучених Держав одержали інваліди в тім часі $350.26, з чого вислано Обєднання Українських Організацій в Америці $300.

За цілий 1932 рік зібрано в Злучених Державах і Канаді для інвалідів $6,356.91.

На тусаму ціль зібрано в 1931 р. $10,794.41, а в 1930 р., коли була в розгарі акція за будову Дому Українських Інвалідів, зібрано $19,276.59.

Як ми помагаємо.

В модистки.

— Це перо на капелюсі смішне. Ви гадаєте, що я його взяла би на голову?

— А всежтаки воно відмолоджує вас, пані, на добрих 10 літ.

— Так? То прошу причіпити ще зо три такі пера!

ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

ЖИВІ ПОКІЙНИКИ або Дружина з того світу, комедія на 3 дії, Конич-Лисенко, 4 мужчин і 2 женщини ---- 35 ц.
АМЕРИКАНКА, комедія на 3 дії, В. Павлусевич, 5 женщин і 2 мужчин ---- 35 ц.
ВЕРТЕП, песа на три дії, М. Підгірянка ---- 25 ц.
БЛУДНИЙ СИН, сценічна картина в 3 діях, Михайло Приймак, 11 мужчин і 2 женщини ---- 35 ц.
ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка. (Осіб 5) ---- 15 ц.
КОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, нап. А. Данко. (Осіб 16) ---- 35 ц.
ПАВУКИ, комедія на три дії, нап. Ярославенко. (Осіб 11) 35 ц.
СТРАЧЕНЕ ЖИТТЯ, песа із селянського життя, на три дії, 4 осіб .... 15 ц.
СРУЛЬ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях (7 осіб) .... 25 ц.

Замовлення слати до:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ДІТОЧИЙ РЕПЕРТУАР.

ОЛЕНКА, дитяча песа на 3 дії, Матвієнко (9 осіб) .... 25 ц.
ЧЕРЕЗ ФАЙКУ, Сценічна картина в 4-ох відслонах, Роман Завадович (7 осіб) .... 25 ц.
В МАМИН ДЕНЬ, сценічна картина в 3-ох діях Іванни Блажкевич (11 осіб) .... 20 ц.
СВЯТО МАТЕРИ, сценічний образок на 2 дії, Марія Коваріс-Барилякова (8 осіб) .... 20 ц.
МАЛАНКА, сценка на 1 дію для діточого виступу написана на тлі народнього переказу. М. Дашкевич (9 осіб) .... 10 ц.
ЗЛИДНІ. О. Олесь, 4 картини .... 20 ц.
МИКИТА КОЖУМЯКА, О. Олесь, 4 картини .... 15 ц.
ВЕРЕДЛИВА ПРИНЦЕСА, песа на 3 дії (12 осіб) .... 15 ц.
ОДНОЇ НОЧІ, образок на 1 дію, А. Животко (5 осіб) .. 10 ц.
ТАРАСІВ ДЕНЬ, сценка для діточого театру в 1 відслоні А. Коломиєць (11осіб) .... 20 ц.
ПОЖУЛУВАЛА ЗАПІЗНО, сценічна картина в 1 відслоні (7 осіб) .... 15 ц.
МАТЕРИНА СЛЬОЗИНКА, дитяча різдвяна песа-казка на 3 дії, написав Василь Атаманюк .... 20 ц.

Замовлення з належитістю слати до:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІКІЗ РАКС, ПА.

Враження з відчиту.

Дня 29 січня мали ми нагоду почути в Укарїнськім Народнім Домі відчит гром. Евгена Ляховича про старий край. Галя була виповнена слухачами. Видно, що безробіття і нужда не довели нас до байдужности. Ми далі цікавимося народніми справами.

Громадянин Андрій Гальчак представив гром. Ляховича як делеґата О.Д.В.У. і покликав двох секретарів.

Добродій Ляхович розповів про податкові здирства в Польщі, загальне зубожіння нашого селянства, безвиглядне положення нашої інтелігенції, а разом з тим підкреслив, що свідомість національна зросла та дійшла до найдальших закутин. Особливо підніс він великий поступ Лемківщини, де донедавна були дуже слабі прояви національного життя.

Говорячи про самооборонну акцію наших братів у старім краю, добр. Ляхович представив добру роботу „Рідної Школи" та такі економічні здобутки, які виказують наші кооперативи. Він теж змальовував і лихі сторони нашого життя, згадував за політику еп. Хомишина і Назарука, але заразом висказував переконання, що здорові течії беруть таки верх.

Відчит гром. Ляховича викликав дуже живе заінтересовання. Від імени громади подякував о. Кульматицький гром. Ляховичови за відчит та візвав до збірки, яка принесла $15.88. Невелика це сума, але в нашій громаді велика біда.

Сходини закінчено відспіванням національного гимну.

Алексій Косяк, секр.

AKRON, O.

Spreading the Knowledge of Ukraine.

Here in our city of Akron the Y. W. C. A. held a "Travel Talk". The Ukrainians were chosen for the first night on January 24th This program was arranged by one of our hard working Ukrainians, Mr. J. Semenik, and his wife, Mrs. J. Semenik. The addmission to this Travel Talk was twenty-five cents a person. There were teachers of various schools and many others.

The first thing on the program was Mrs. Naomi Kury, of Cleveland, a Radio Star who sang in Ukrainian "I'm Gazing at Heaven." She was accompanied by Helen Sasanecki. As her second number she sang her own Composition in American "My Dnieper River," a very beautiful song about the Dniper River and our great Ukrainian poet Taras Shevchenko. She was applauded immensly. Next speaker, Mr. Bilensky, an attorney from Cleveland, gave a history of Ukraine. He spoke also of our great Ukrainian poets. It sure was a very interesting topic. Then Mr. J. Semenik operated a movie machine and showed pictures of Ukraine. This was also of great interest to many of us. Now came the dancers of Vasile Avramenko's Dancing School. Four couples of adults danced "Kolomeyka Forward." Then a small pair danced the "Kozachok of Podelia." They were also applauded. A solo, the "Chumak", was danced by Joseph Semenik. After this dance the four large couples again danced the "Hrechaneky." Steve Herman of Cleveland gave a solo dance, the "Hopak." The teachers said that they had never seen a more beautiful dance, so much grace or more artistic costumes.

Then Andrew Ralfe of Cleveland, also a Radio Star, sang in Ukrainian, "Faith, Where Are You Wandering," then in English a composition by, Mrs. Naomi Kury, "The Kozak's Bride." He was accompanied by Helen Sasanecki. He is a baritone tenor.

Emil Pulaski gave some violin solos of Ukrainian folk songs. He was accompanied by Helen Sasanecki. He was followed by the boys who danced the "Arkan." This ended the program. The tables were set for refreshments which were server by the Ukrainian Women's Club. Ukrainian hand work and needlework were also exhibited.

The Y. W. C. A. holds one night each week for each Nationality for the Traveler's Talk.

At the school, which is attended by my brother, each boy had to give at the History Class the history of his country. So my brother gave a history of Ukraine and had to bring the costumes. The teacher announced that my brother had the best history of his country and his talk was the most interesting one of all. Then the whole class had to study about Ukraine for a week. He sure was proud that the teacher took such interest in Ukraine, our dear country.

We can see that other people are interested in our country, Ukraine, and in us, Ukrainians. So, Boys and Girls, let us all work hard for our dear Ukraine.

Mary Hajoway,
828 Sherman St., Akron, Ohio.

AMBRIDGE, PA.

Young People Organize With the Church.

At different times I have noticed that there has been many ideas expressed in the Svoboda as to how organize our young people of the Ukrainian descent.

The young people of the Ukrainian Orthodox Church of Ambridge, Pa., assembled in the church hall on February 1, 1933, for the purpose of organizing these young folk into Scouts of both boys and girls of the Ukrainian descent. The meeting was opened and conducted by Rev. O. Мусук. He gave the outstanding points of the organization. Later the boys and girls who enlisted were divided into three groups.

In the future we hope to accomplish many futures of great value for the organization. I hope that this will give an idea to many other young people.

Christine Zazwirsky.

ПРОСТО ПО ЛЕМКІВСЬКИ.

Хочу звернути увагу на те, що було вже кілька голосів, в котрих писалося про Конвенції У. Н. Союза та вибір делеґатів. В тих дописах писалося таке, що декотрі делеґати сплять на Конвенції, а інші не забирають слова і не інтересуються тим, про що говориться на Конвенції.

Ми не повинні таких річей писати в нашій газеті, бо „Свободу" читають не тільки наші люди, але й наші вороги. Тому не понижуймо нашої дорогої організації перед ворогами, і то неслушно.

Делеґати бувають ріжні, не тільки в нас, але й на конвенціях інших народів. Трудно вибрати самих наймудріших, бо такого нема ніде в світі. Як неоднакові є дерева в лісі, так і неоднакові є люди. Таксамо є і з делеґатами. З того, що делеґат не забирає слова ще не виходить, що делеґат дрімає і справи не розуміє. Бо чи він розуміє, пізнати завжди по голосуванню. А хто був на останній Конвенції, той переконався, що наші делеґати добре визнаються в Союзових і в народних справах, і голосують розумно.

„Не буде, Ваню, колачи без праци", — кажемо ми, Лемки. Хто працював для відділу і нашого Союза, той звичайно також має пошанівок у членів і в Головнім Уряді і є делеґатом чи урядником. А ті, що найбільше вкладають труду і є між нами найліпші, стоять на чолі нашої організації. Тому не ганім один другого, а тільки тримаймося разом і йдім гордо вперед під прапором У. Н. Союза.

Притягнім до організації наші діти і виховаймо їх у любови до Союза. А хто буде між нами більш працьовитий, патріотичний та більш учений, той буде на переді.

Трофим Підлипчак,
з 18 від.

Зі злого в гірше.

— Знаєш, яку я стрілив дурницю. Я сказав тому молодому ідіотови, що господиня дому має коровячий вигляд. А це його мамуня.

— А цей молодий ідот мій син.

Ризикант.

— Прийдеш сьогодня до мене? Моя жінка хоче сьогодня сама варити — перший раз!

— Добре! прийду... Чи раз ділив я вже з тобою, друже, долю й недолю?

НОВІ КНИЖКИ,

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

На сході — ми, написав Іван Чернява, оповідання ---- $ 95
Перші стежі, повість Ол. Бабія, брошурована 75 цнт., оправлена ---- 1.00
Спомини з сербського фронту, дивні пригоди австрійського жовніра. Ґеорґ Д. Ціна ---- 35
В млаках, повість М. Дерлиця ---- 40
Ворохобня й інші оповідання, Вол. Леонтович ---- 45
Перед бурею, історичний роман з часів Хмельниччини. Переклав Микола Залізняк. В двох томах. Брошурована $2.50, оправлена ---- 3.50
Пригоди доброго вояка Швейка в Світовій Війні, Швейк на фронті. Ярослав Гашек. Авторизований переклад з чеського. Брошурований 90 ц., оправлений ---- 1.25
Запорожець, Луговий співанник ---- 40
Як добути красу і задержати молодість та здоровля. Написала Осипа Заклинська на основі студій та косметичної практики в Празі. 50 ілюстрацій ---- 75
Моноґрами до хрестикового вишивання ---- 65
На Камчатку, спомини з подорожі І. Мельника, сторін 217 85
Сонце заходить, Андрій Чайковський, історична повість з часів зруйновання Запорозької Січи. Оправлена ---- 1.00

Декотрих з повищих книжок у нас є у більшій скількости, а декотрих тільки по 1 і 2 примірники.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

На УВО.

Гром. Н. Салюк переслав через Обєднання на визвольну боротьбу $5. Гроші зібрані членами 29 відділу У. Н. Союза.

—o—

СЕН ПОЛ, МІНН.

На УВО.

Пані І. Кашуба переслала через Обєднання до Рідного Краю $7. Гроші призначені на боєву акцію від Союза Українок.

—o—

ШЕНАНДОА, ПА.

Коляда на Рідну Школу.

Колядою на Рідну Школу занялися Петро Онисик та Іван Чорний.

Коляду зложили: І. Чорний, П. Онисик по $2; А. Гевчук, В. Пилипяк по $1; А. Починок, В. Винник, О. Тлумацький, П. Рудий, А. Молимін, О. Пронишин, М. Максимчук по 50 ц.; В. Гіляк, М. Дикий, І. Цікот, І. Підданий по 25 ц. — Разом $10.50. — Гроші вислано через Обєднання.

І. Чорний.

—o—

ЙОНКЕРС, Н. Й.

В память о. В. Сполітакевича.

Українські дівчата, зорґанізовані у відділі „Созв Українок" у Йонкерс, зібрали в память покійного о. Володимира Сполітакевича $50 і переслали до Обєднання з призначенням на захист С.С. Василіянок у Львові.

Зібрано $40, Союз Українок жертвував $5 і пані О. Сполітакевичева зложила теж $5. Разом вислано $50.

—o—

АЛЕНТАВН, ПА.

На визвольну боротьбу.

На Військову Орґанізацію переслано через Обєднання 30 дол. 66 центів. Гроші зібрані на протестаційному вічу, що відбулося 15 січня б. р.

Д. Стецик.

—o—

БРІДЖПОРТ, ПА.

На Рідну Школу.

Молодечий Клюб заколядував на Рідну Школу 25 долярів. Гроші переслано до краю через Обєднання.

Комітет Клюбу.

—o—

ВЕСТБУРИ, Н. Й.

Коляда на Рідну Школу.

Члени товариства ім. Шевченка, відд. 267 УНС, зложили коляду на Рідну Школу в сумі 5 долярів. Коляду зложили: О. Гладкий — $1.50; Т. Аґрест $1; по 50 центів: О. Кишенюк, К. Дідух, О. Петришин, Т. Хомик, М. Гарасимишин.

Крім того О. Гладкий зложив 1 дол. на виставу в Шікаґо.

Гроші переслано через Обєднання на призначену ціль.

О. Гладкий.

—o—

ГЕМПСТЕД, Н. Й.

На інвалідів.

На Листопадовому Святі 11 грудня при збірці на інвалідів слідуючі особи зложили жертви: П. й Розалія Пахолок 2 дол.; о. П. Дмитрик, П. Матвіїв, І. Тимців, М. Баран, П. Максимків, Ф. Петровський, Й. Кужда, І. Ярмонюк, Н. Н., Сохів, Заяць, А. Ґловацький, А. Ґенґер, Захів, Марусів, Гривик, Гривик, Маланчук, Дорош, Анна Ґенеґа, В. Максимків по 1 дол.; М. Лесів 50 цнт. Разом $23.50; дрібними $12.35; Разом зібрано $35.85. Розхід $5. Осталося $30.85.

Гроші вислано до краю через Обєднання.

о. П. Дмитрик.

НАГЛИЙ СУД.

(Докінчення)

(26)

Новий наглий суд?!

Останній наглий суд не є останнім із судових розправ, яких предметом є Городок. Слідство в справі нападу на тамошню почту ведеться дальше. Вже від кількох днів були поголоски, що внедовзі має прийти друга розправа, також само проти безпосередніх виновуватців нападу на городецьку почту, чи людей, замішаних у той напад.

Ці поголоски буцімто потверджуються. Польська преса подає, що **„всі учасники нападу є вже відомі слідчим властям, а переважна їх частина перебуває вже у вязниці,** при чому цілість нападу знана у найбільших подробицях".

Один із учасників нападу є м. і. — читаємо — **студент Степан Мащак,** якого арештували у Скнилові. Ще лише буцімто два учасники нападу перебувають на волі. Поруч з іменем Мащака інший часопис називає такі назвища осіб, які нібито зараз після польських Різдвяних Свят стануть перед судом. Це **два брати Качмарські, Підгайний, Ясинський, Мерцало та панна Ковальчуківна.** Чи це буде розправа перед суддями присяжними, чи знову наглий суд — ще невідомо.

В усякому разі до нинішнього дня — як довідуємось — названі ще не дістали акту обвинувачення.

Хуліганські погрози.

В якій атмосфері відбувався останній наглий суд та які патольогічні типи жиють на львівському бруку — про це свідчить лист, який у пятницю вранці отримав почтою оборонець покійного Василя Біласа, д-р Володимир Старосольський. Це анонім, друкований на машині, повний грубих лайок і погроз. Анонім писаний навпів грамотно, але робить враження, що ці неграмотні правописні й мовні викрутаси зроблені навмисне, людиною цілком грамотною. Починається анонім словами: „Слухай ти, гайдамако", а потім роїться від таких зворотів, як **shlak cie trafi w samo serce hajdamackie.** Є теж лайка цілком нецензурна, цікава хіба тим, що одночасно автор поклинується на свою культурну вищість...

До речі, саме ймовна д-ра Володимира Старосольського, одного з безперечно найкультурніших і найбільш фахово освічених адвокатів та вчених юристів у Польщі, — викликала на сторінках польської преси (нпр. варшавського „Курєра Поранного") оцінку як зразковий твір під оглядом ріторичним, правничим і національно-політичним. Видно, що саме культурні українські виступи мають своїх фанатичних противників...

Історія ендецького вискоку.

Ми зазначили у змісті промови д-ра Льва Ганкевича той уступ, в якому він наклеймував внесок ендецького „Курєра Львовского" (ч. 355 з 22. грудня м. р.), що дозволив собі плач покійного Данилишина назвати „заінсценізованою комедією", а про підсудних говорив як про „бандитів" з „буцімто українським патріотизмом".

Історія того ендецького вискоку досить цікава. Отож справоздавцем „Курєра Львовского" з останнього наглого суду був редактор З., постійний судовий справоздавець тої газети. Він реферував процес здебільша обективно й пристойно, без ніяких екстратур супроти підсудних, оборонців чи українського громадянства. Сцена при зізнаннях о. Киндія, коли той духовник тихим голосом оповідав цю трагедію Біласа й Данилишина, як їх до безтями побили над Дністром рідні земляки-селяни, та як вони потім дали селянам пізнати, хто вони, — та сцена, серед якої покійний Данилишин гірко заридав, — мабуть зворушила й п. З., який описав її гарно, застерігаючись лише проти одного біблійного порівняння, яке зробив о. Киндій. Однак такі звіти з судової салі не сподобалися львівським ендекам. Згаданий опис доконав решти. На редакцію „Курєра Львовского" накинулися львівські ендецькі канібали, що — мовляв — „Курєр Львовскі" „гльорифікує українських бандитів", а редакція зі свого боку рішила „направити" гріх замало україножерного співробітника. І доручила перевести „направу" відомому зі своїх хуліганських протиукраїнських вискоків співредакторови (Х), який, наприклад, недавно провадив ославлену кампанію проти митрополита Шептицького, пропагуючи польські молитви для українських дітей. І той панок ушкварив черговий памфлет, який додав ще один лавровий листок до вінка його ендецьких заслуг.

Жалібні богослуження.

В пятницю вранці у кількох церквах у Львові відбулися жалібні богослуження за душі покійного Василя Біласа й Дмитра Данилишина. — („Діло").

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

FROM THE UKRAINE.

Dancers, Singers and Musicians in Colorful Garb Give Festival.

The folk music and dances of the Ukraine were on display in all their infinite variation on Saturday night at the Metropolitan Opera House when a huge group of Ukrainians styling themselves The Ukrainian Folk Ballet and Chorus, arrayed in costumes representative of all the provinces of their country, gave a program titled "Glimpses of Picturesque Ukraine," in tribute to the tricentenary of Ivan Mazeppa, the Hetman of the Ukraine. The dancers were under the direction of Vasile Avramenko, the chorus led by G. Pawlowsky and the "instructor of the school" was P. Smuk. The orchestra was conducted by R. Kuzma.

The dancers and chorus joined forces during the first two parts of the performance consisting of the native folk dances and songs. The performers, garbed in native costumes, contrived to make the stage a kaleidoscope as the dancers wove the intricate figures of the "Kolomeykas," "Arkans," and "Hopaks." One tiny girl drew rounds of applause from the large audience with a series of gyrations billed as "Hutzulotchka." The orchestra contributed several groups of folk melodies, while Pavlo Ordynski, baritone of considerable power and tonal beauty, sang „Bezmezhnee Pole." The chorus did distinguished work in their several numbers, including "Verkhovena," "Chuyesh Brate Mei," and "Molimos Bozhe."

The third part was devoted to presentation of a scene in the camp of Hetman, in which patriotism of the people was graphically shown with songs and dances. Balletmaster Avramenko, who took the part of Mazeppa, performed an "Orlik," a solo dance that was warmly applauded. The final segment was replete with choruses and dances, the ensemble uniting in a massed dance, "Kuchuhura," with the singers finally leading into the American National Anthem, thus bringing the lengthy program to an impressive close.

(The Evening Bulletin,
Phila., Pa., January 30, 1933).

UKRAINIAN CLASS WILL AID DRIVE FOR P. V. CHARITY.

Crompton Dancing Group Also Plans for Concert on Feb. 12th.

The Ukrainian Dancing Class, of Crompton in regular meeting last evening at the Rice street headquarters decided to join in the Share Your Food campaign, launched by the P. V. Charitable Conference Committee. John Krawchuk was present and described the purpose of the drive.

A committee to arrange for the concert to be presented February 12, in Odd Fellows' hall, Crompton, was named, including Justyna Szelest, Marion Hudyma, Sadie Moskalyk, Julia Panas and Jennie Senchuk.

Plans were furthered for the exhibition to be presented at the third annual meeting of the Kent County Garagemen's Association, to be held February 8, at the Showboat, Tiogue Twin Lakes. Miss Blanche Panas will favor with vocal selections, while the remainder of the class will exhibit Ukrainian folk dances. Miss Agnes Carlson will be the pianist.

Others taking part in the exhibition include: John Bernadyn, Walter Bernadyn, Katherine Diachun, Mary Diachun, William Fedorowicz, George Hudyma, Helen Kondrat, Mary Liabodiak, Edward Loader, Stephen Loader, Rose Loader, Olga Mode, Anna Moskalyk, Wallace Moskalyk, Anna Nadaroshna, Catherine Nadaroshna, Tekla Nadaroshna, Helen Cemczuk, Peter Cemczuk, Morris Cemczuk, Catherine Szelest, Olga Szelest, Marion Szelest, Peter Krawczuk and Wasyl Fedorowicz.

(Pawtuxet Valley Daily Times,
West Warwick, R. I.,
February 2, 1933.)

POLISH RULE OF UKRAINE UNDER FIRE.

Rochester Group Asks Principal Nations To Investigate.

The establishment of an international commission representing the United States, Great Britain, France, Japan and Italy "to investigate the conditions now existing in the Ukrainian territories under the occupation of Poland" was urged by 800 Rochesterians of Ukrainian descent at a mass meeting yesterday afternoon.

Resolutions adopted at the meeting which took place in the Ukrainian Catholic Church, 303 Hudson Avenue will be sent to the League of Nations, the Secretary of State, and foreign affairs offices of Great Britain, Japan, Italy and France and the Polish ambassador at Washington.

Warns of Revolution.

"There is going to be a revolution," declared Theodore J. Swystun, Philadelphia attorney and principal speaker, who summarized the course of events in Ukrainian territory now under Polish rule and advanced a series of resolutions in protest. Not only the alleged practices of the Polish government but of Soviet Russia were attacked by the speaker. The Ukrainians, who he said are being fired into a surging nationalist movement due to the oppressions of their neighbors, are vigorously antagonistic toward Russia, according to Swystun.

Resolutions adopted read:

"We American citizens of Ukrainian descent protest the wholesale massacre of the Ukrainians in the Province of Polissia and the District of Lisko, Ukrainian Eastern Galicia, who being abused beyond human endurance and having lost all hope in the League of Nations are being driven to take up arms to protect their rights."

Demand League Action.

"We demand that the League of Nations do something about the status of the Ukrainians under Polish reign of terror, before the Ukrainians are driven from despair to revolution."

Mr. Svetkas of the Lithuanian Organization for the freedom of Vilna and the Rev. Father O. W. Turula spoke. Nicholas Murashko, supreme president of the Ukrainian National Association, was presiding officer. Charles Hrechuk was chairman of the committee of arrangements.

(Democrat Chronicle,
Rochester, N. Y.,
Monday, February 6, 1933).

Д-р Павло Дубас.
(Филаделфія, Па.).

ЗДОРОВЛЯ І ЗУБИ.

Час від часу читаємо в часописах і журналах, як то найбільші лікарі і хірурги доказують, що кожда недуга, починаючи від тяжкого умучення до рака, може бути спричинена маленькими „нечистими плямами" у нашому тілі. Вони говорять нам, що такі нечисті місця є неприродні й небезпечні, та що вони виробляють зараження, а зараження провадить до недуги.

Як ті лікарі прийшли до такого висновку через свої довголітні студіювання, це є довга історія. Вкоротці, для нашого добра нам треба приняти лише чисту правду з їх висновків, і навіть з їх дослідів, як провадити природне, здорове життя та як скінчити природною безболюсною смертю.

Їх слово є останнє.

Від самого початку життя є виставлене двом впливам, а то: конструктивним і деструктивним — протиділаючим і оборонним — приятельским і ворожим. Сума „останнього слова" в медицині є охорона або усунення причини. Дальше цього медицина не може посунутися, бо таке посування впровадило би в колізію з самою каїтинкою — жерелом всього життя і мусіло би зачинатись на самім початку сотворення. Медицина доказала, що з самого початку життя є одною, довгою, великою боротьбою з живим мясом як волем боя.

В який спосіб прийшли вони до своїх висновків? За помічю Рентгенових промінів, мікроскопу й інших інструментів, які висвітлили і побільшили ворогів життя, то є бактерії, що атакують вінно наше тіло.

Вони справдили, що найгірші недуги є спричинені бактеріями; бактерії розвиваються і розмножуються мільонами через ніч, коли наша відпорність слаба; що природа надідила нас силою відпорности і спромогою нещити ті бактерії елементами нашої власної крови.

Якою дорогою дістаються ті ворожі бактерії до нашої крови? Всі великі мужі знаний медицини годяться, що 90 процентів усіх бактерій, які спричинюють недуги, дістаються до людської крови через зуби і щоки.

Чому якраз через зуби? Бо зуби є одинокі органи людського тіла, які не є автоматично відбудовувані конструктивними чинниками природи. Всі інші части тіла відбудовуються, клітина за клітиною, коли зайде потреба. Коли врiжемо палець, палець відбудовується, гоїться; діра в зубі ніколи не гоїться, а розятрюється щораз більше. Зуби лишаються постійним, знаменитим місцем для розмножування бактерій. Коли ми занедбуємо ці місця, великі громади бактерій ломлять нашу відпорність і ми попадаємо в недугу. Навіть тоді, вже підчас недуги, по усуненню причин природа старається вичистити організм від наїзника. Бактеріольоги остерігають нас збуватись бактерій сейчас по відкриттю місць, де вони множаться, щоби пізніше не було запізно.

Бактерії, що розмножились у загноєнню на кінці корінця зуба, не маючи нагоди видістатись на ерх, мандрують з кровю по цілім тілі і коли ульокалізуються в серці, спричинюють серцеві недуги, або атакують суглоби і спричинюють ревматизм і т. п. В занедбаних випадках недуг органів тіла, як легені, печінка, нирки, жолудок, пфацієнт мусить піддаватись операції, яка получена з терпінням і коштом. Щоби запобігти таким крайнім небезпечним випадкам, найліпше охоронити себе, збуваючись причини, яка лежить у 90 процентах випадків у зубах і щоках. Охорона є декша, ліпша і таньша.

Д-р Е. С. Розенов, директор „Майо Фавндейшен", доказав цілком недвозначною працею на звірятах, що недуги і недобрі зуби ходять рука в руку. Він застрикував зараженний матерією з зубів людей, що терпіли на недуги серця, жолудка, запалення суглобів, сліпої кишки, ревматизму і інших, у звірята, як кролики, пси і коти, і завважив, що ті звірята діставали сейчас ті самі недуги. Того факту ніхто не може заперечити.

„Неживий" заражений зуб є перепоною до доброго здоровля.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана, дякую головному урядови У. Н. Союза за уділення мені з фонду запомогового підмоги в сумі $25. Цей величезний неоцінений для мене Різдвяний дар виздоровив мене по операції. Я з моєю родиною бажаю нашій організації, щоби подвоілася в членах і маєтку.

Катерина Сліпенчук,
членкиня 218 від. У. Н. Союза,
Кемпбел, О.

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку головним урядникам за скоре виплачення мені посмертного по моїй жінці, бл. п. Еві Гарбінській, в сумі $1,000. Також щиро дякую членам від. 226 і 135 У. Н. Союза, і Антонови Климови, секр. від. 135, за їх труд і товариську обслугу.

Петро Гарбінський,
Смок Рон, Па.

Я, нижче підписаний член У. Н. Союза, від. 242, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду допомогового в сумі $75, котрі мені стали великою помічю у моїм нещастю. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Дмитро Халупа,
Фреквіл, Па.

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНГЛІВ.

(67)

На другім кінці долини Септулчер виїздив князь Богун зі своїми лицарями з замку, високо положеного на горі. Все його лицарство було одягнене в свої боєві шати й важко узброєне. З ними їхало їх жіноцтво, лицарські прислужники й слуги. З собою вони везли на три дні харчів і напитків, бо три дні вони мали стояти біля замку Німр. Там перед замком мав відбутися герць, підчас якого стрінуться кращі лицарі двох ворогуючих віками лицарств.

На ці три дні припинялася війна й ворогування між лицарями Богуна та лицарями з Німру. Це були дні забави, розваги й лицарських змагань. Вони повторювалися щорічно. Весело їхало лицарство Богуна на забаву й на герць. За ним їхали на чудових арабських конях жінки лицарів та молоді доньки, які підчас забав і змагань вибирали собі женихів. Лицарі мріяли про здобуття нової слави на герці, а дівчата — про гарних і відважних женихів.

Таксамо й у замку Німр ішли приготування до великого змагання, до лицарського свята. Блейк був не менше від інших зацікавлений приготованнями, бо вони йому нагадали ті дні, коли в каледжі він готувався з товаришами до великої гри й до змагань з іншим каледжом у „бейс бол", чи в „польо", чи в „фут бол". Блейк також був одягнений в гарні лицарські шати. На його щиті була перетягнена леопардова шкіра, що вказувало на його хоробрість.

Ранком перед герцем Блейк, сер Джеймс, був на почесному місці, як один з найхоробріших лицарів. Він був осередком уваги не лише лицарства, а ще більше молодого жіноцтва в Німрі. Між жіноцтвом була також княжна Гвінальда, яка розмовляла з дівчатами, що були біля неї. Блейк рішив підійти до неї поближче. Він перейшов через натовп лицарів та їх доньки й жінки. Усі витали його з приємністю, лише Гвінальда привиталася зимно.